

Til:
DVS' Medlemmer

MEDDELELSE NR. 2014 – 7

1. Med syvmileskridt gennem 250 års dansk vejhistorie

DVSs næste arrangement er et foredrag med titlen **"Med syvmileskridt gennem 250 års dansk vejhistorie"** af arkivar, seniorforsker, ph.d. Steffen E. Jørgensen, Landsarkivet for Nørrejylland. Foredraget finder sted **mandag den 13. oktober 2014 kl. 16.00-18.00** i Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13, København K. Steffen er jo som bekendt forfatter til "Fra chaussé til motorvej" – en bog på mere end 600 sider.

Steffen fortæller, at foredraget vil belyse markante episoder i det overordnede danske vejnets udvikling, fra den første beslutning om anlæg af et hovedlandevejsnet blev taget i 1761 til de sidste tilføjelser til "Det store H" blev foretaget i 00'erne.

Der er i de 250 år anlagt to overordnede vejnetværk i Danmark, det gamle hovedlandevejsnet, 100-års-projektet, der startede 1764 og fuldfærdigedes i 1861 og motorvejprojektet, Det store H, som kan siges at være anlagt i årene 1952-1994 med diverse senere tilføjelser. En avis har slående udtrykt det sådan, at efter 1994 er H'et nærmest blevet til et kinesisk skrifttegn.

Dansk vejvæsen har gennem de 250 år været præget af en vekslende statslig og amtslig bestyrelse af de overordnede veje. Under forskellige bestyrelsesformer med stigende inddragelse af Ingeniørkorpset styrede staten anlægget af det første hovedlandevejsnet på 1.365 km.

Fremtiden møder fortiden i 1905. Studevognen må køre på fortidens grusbelagte chausseer, mens Oldsmobilen om føje år kører på belagte veje og senere på motorveje forbeholdt bilerne. Skiltet med "Stans" (undskyld stavningen) gælder jernbanerne, som afløses af vejene som langt den vigtigste måde at transportere sig på.

Da man nedklassificerede hovedlandevejene til almindelige landeveje i 1868, fik amtsrådene overdraget vejbestyrelsen. Staten skulle finansiere de kostelige nye jernbaneanlæg og fandt det belejligt at overdrage hovedlandevejene til amtsrådene.

Da bilerne begyndte at præge trafikbilledet, blev der behov for udbygning af landevejsnettet, som ikke mindst i årene 1925-1940 forsynedes med faste belægninger. Da amtsskatterne ikke kunne finansiere moderniseringen af vejnettet, udvikledes et system af refusioner baseret på bil- og benzinskatter. Fra samme kilde dannedes vejfonde til finansiering af særskilte, vigtige projekter. Det hjalp amtsvejsinspektorerne til at skabe et tidssvarende landevejsnet.

Da behovet for motorveje gradvist fra midten af 1950'erne blev større og større, voksede fra centralt hold – Trafikministeriet og Vejdirektoratet – frustrationen over amternes vejbestyrelse. Man betvivlede amternes evne til at håndtere et så stort projekt, som "Det store H". I 1963 overtog staten derfor bestyrelsen af motorvejene og i 1971/72 af hele det danske hovedlandevejsnet.

Alle er velkomne til foredraget, der som vanligt er gratis.

2. 2 vedlæg

Trafik & Veje, det tidligere Dansk Vejtidskrift, har som tidligere nævnt gennem flere år haft en rubrik "Det historiske hjørne", hvor medlemmer af DVS har bidraget med mindre artikler.

Apropos vores meget vellykkede tur til Slesvig-Holsten, hvor vi jo både besøgte Hærvejen / Oksevejen i Sønderjylland og Sydslesvig, følger vedlagt 2 artikler af Arne Rosenkvist "Immervad Bro – broen på Hærvejen" og "Hvor begynder Hærvejen? Eller hvad var der med den Ejdersten?".

Venlig hilsen

Carl Johan Hansen,
Dansk Vejhistorisk Selskab
c/o Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13, Postboks 9018, 1022 København K.
E-mail: dvs@vd.dk.
Web: www.vejhistorie.dk